

Translation from Kazakh

.../.../2014

**Distinguished Ladies and Gentlemen,
Dear friends,**

It is an honour and pleasure for me to address the participants of the World Conference against Atomic and Hydrogen Bombs held in Hiroshima and Nagasaki.

The objective and cause of the annual Conference are really noble and deserve every support by all leaders of the international community. I am confident that this Forum will amplify endeavors undertaken by various grass-roots, government official and international organizations committed to the advancement of multilateral negotiations on nuclear disarmament.

We should keep the momentum created by 2010 NPT Review Conference, Nuclear Security Summits held in Washington, Seoul and Hague as well as Oslo and Nayarit Conferences on humanitarian consequences of nuclear weapons, High-Level Meeting on nuclear disarmament during the 68th session of the UN General Assembly.

Among our latest achievements I should note signing by P5 States of the Protocol on NSA to the Nuclear weapon free zone in Central Asia. I do hope that this historic event will give a new impetus to the establishment of respective zones in various parts of the world, including Middle East.

Nuclear calendar for the next year contains a number of landmark events. In particular, 2015 NPT Review Conference, 70 years of tragedies of Hiroshima and Nagasaki, 66 years of the first nuclear test at the Semipalatinsk test site in Kazakhstan. I take them all not only as an occasion to learn lessons from the past, but as an opportunity to ensure that in the New Millennium entire human race is free from nightmares of atomic catastrophe, to direct all available resources to our sustainable development and prosperity.

The contemporary world faces unprecedented challenges to its security and stability. In the light of global changes our failure to elaborate a political will, lack of progress on nuclear disarmament track continue to jeopardies the future of the whole planet. The time has come to realize that Cold War period nuclear postures and doctrines have no place in our life and total elimination of all WMDs is the only guarantee of our security and survival. Our world is too fragile to ignore this fact.

As you are well aware, Kazakhstan, which suffered from more than 500 nuclear explosions at the Semipalatinsk test site for 40 years, remains an indispensable advocator of achieving the world free from nuclear weapons. And addressing this august audience on behalf of my nation who voluntarily relinquished the fourth biggest nuclear arsenal in the world and initiated adoption by the UN General Assembly of a resolution declaring August 29, the very day when the Semipalatinsk test site was closed, as the International Day against

Nuclear Tests, I would like to stress that Kazakhstan fully shares goals and aspirations of the World Conference against Atomic and Hydrogen Bombs.

We stand ready to add to further strengthening of invincible will of the international community. In this respect, let me assure you that the "ATOM" project launched by my country in 2012 and Astana's activity to adopt a Universal Declaration on nuclear weapon free world in the UN are meant to making the voices of anti-nuclear-weapon-movements all around the globe even stronger.

Given a crucial role played by this audience, I urge you to demonstrate firm adherence to our noble aim by supporting Kazakhstan's above-mentioned initiatives.

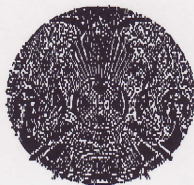
Dear ladies and gentlemen,

Before concluding, I wish to pay tribute to millions of victims of nuclear weapons in Hiroshima and Nagasaki, Semipalatinsk and Nevada, Bikini Atoll and Mururoa and all other gloomy places in the world. They paid too high price to prove that man-kind walks the wrong way leading to inevitable self-destruction.

It's really regrettable that human race was so unwise to secure its weakness by creating an "evil weapon". However, I hope that our generation will be wise enough to change the fate of our civilization by eliminating all WMDs.

I wish you every success in our shared struggle against nuclear weapons!

Nursultan Nazarbayev



Қазақстан Республикасының Президенті

25.06/2014

АСТАНА, АҚОРДА

**Қадірлі ханымдар мен мырзалар,
Құрметті достар,**

Хиросима мен Нагасакиде өтіп жатқан Атом және сутегі бомбаларына қарсы дүниежүзілік конференциясына қатысушыларға үндеу жолдау мәртебесіне иеленгеніме қуаныштымын.

Жылсайынғы конференцияның мақсаты мен қолға алған ісі шын мәнінде игілікті және халықаралық қауымдастық лидерлерінің қолдауына лайықты. Бұл форум ядролық қарусыздандыру саласындағы көпжақты келіссөздерді ілгерілетуге қалдықсыз берілген әртүрлі қоғамдық қауымдастықтардың, ресми тұлғалар мен халықаралық ұйымдардың қызметін қарқындата түсеріне сенімдімін.

Ядролық қаруды таратпау жөніндегі шарттың (ЯҚТШ) 2010 жылғы Шолу конференциясында, Ядролық қауіпсіздік жөніндегі Вашингтон, Сеул және Гаага саммиттерінде, Ядролық қарудың гуманитарлық салдары бойынша Осло мен Наярит конференцияларында, Ядролық қарусыздандыру бойынша БҰҰ 68-ші сессиясы барысындағы Жоғарғы деңгейлі отырыста алған екпінді сақтаған абзал.

Соңғы уақыттардағы жетістіктер арасында Орталық Азиядағы ядролық қарудан азат аймаққа негативті кепілдіктер беру жөніндегі хаттамаға Р5 мемлекеттерінің қол қойғанын атау қажет. Бұл тарихи оқиға, Таяу Шығысты қоса алғанда, төрткүл дүниенің басқа да аймақтарында осындай зоналар құруға тың серпін беретіні сөзсіз.

Келесі жылдың ядролық күнтізбесінде бірқатар маңызды оқиғалар бар. Олардың ішінде ЯҚТШ 2015 жылғы Шолу конференциясы, Хиросима мен Нагасаки трагедияларының 70 жылдығы, сондай-ақ Қазақстандағы Семей ядролық полигонындағы алғашқы сынақтың 66 жылдығы кіреді. Аталған оқиғаларды мен өткенді саралайтын ғана емес, жаңа мыңжылдықта күллі адамзатты атом апатынан құтқаруға, барлық ресурстарды тұрақты даму мен гүлденуге жұмылдыруға бағыттайтын орайлы мүмкіндік деп білемін.

Қазіргі таңда халықаралық қауіпсіздік пен тұрақтылық бұрын-соңды көрмеген қауіп-қатерлерге тап болды. Ғаламдық өзгерістерге қоса, тиісті саяси ерік-жігерді жетілдіруде сәтсіздікке ұшырауымыз бен

ядролық қарусыздандырудың әбден тұсалуы салдарынан күллі планетаның болашағына төнген қатерлердің өршуі қатты алаңдатады. Сондықтан, «Қырғи-қабақ соғыс» кезіндегі ядролық тұжырымдамалар мен доктриналардан бас тартатын уақыт жетті. Жаппай қыратын қару-жарақтарды жою – біздің қауіпсіздігіміз бен болашағымыздың кепілі. Әлем пышақ жүзінде тұрғандықтан, осы жайларды елемей үлкен қателік.

Қырық жыл бойы Семей полигонындағы 500-ден астам ядролық жарылыстардан зардап шеккен ел ретінде Қазақстан ядролық қарусыз бейбіт өмір кешу ісінің мойымас күрескері болып табылады. Сонымен қатар, дүниежүзіндегі төртінші ядролық арсеналдан ерікті түрде бас тартқан және БҰҰ Бас Ассамблеясында Семей полигоны жабылған күнді, яғни 29 тамызды Ядролық сынақтарға қарсы халықаралық күн деп жариялауға бастамашылық жасаған елдің атынан Сіздерге үндеу жолдай отырып, Қазақстан өтіп жатқан Атом және сутегі бомбаларына қарсы дүниежүзілік конференцияның игі мұраты мен ынтасын толықтай қолдайтынына сендіремін.

Біз өз тарапымыздан халықаралық қауымдастықтың ерік-жігерін ері қарай шыңдай түсуге үлес қосуға әрқашан дайынбыз. Осы орайда, 2012 жылы тұсауы кесілген АТОМ жобасы мен БҰҰ аясында Ядролық қарусыз әлем жөніндегі жаһандық декларация қабылдау туралы Астананың инициативалары ғаламдағы ядролық қаруға қарсы қозғалыстар екпінін еселей түсуге бағытталғанына шүбә болыңыздар.

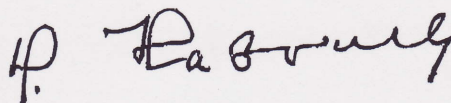
Бүгін осында жиналған беделді қауымның ерекше рөліне үлкен мән бере келе, Қазақстанның жоғарыда аталған бастамаларын қолдау арқылы бәрімізге ортақ болып отырған игілікті іске беріктігімізді көрсетуге шақырамын.

Құрметті ханымдар мен мырзалар,

Үндеу соңында Хиросима мен Нагасаки, Семей мен Невада, Бикини-Атолло мен Муруроа және басқа да жерлердегі атом қаруының миллиондаған құрбандарына бас игім келеді. Өкінішке қарай, олар адам өзін-өзі жер бетінен тып-типыл етуге соқтыратын жолға түскенін түсінуі үшін тым қымбат ақы төледі.

Адамзат өзінің осалдығын «зұлым қару» жасау жолымен бекіте түскен ақылға қонбас қадамға барғаны шын мәнінде терең қаймықтырады. Алайда, жаппай қыратын қару-жарақтарды жойып, өркениетіміздің болашағын өзгертуге біздің буынның даналығы жетеді деп үміттенемін.

Бәрімізге ортақ мұрат болған ядролық қаруға қарсы күресте табыстарға жете берулеріңізге тілектеспін!



Нұрсұлтан Назарбаев